

Uunga siunnersuut: Aatsitassanut tunngasunik suliaqarneq pillugu Inatsisartut inatsisaat
Aatsitassanut Inatsisillu Atuutsinneqarnerannut Naalakkersuisumit saqqummiunneqartoq

pillugu

Inuussutissarsiornermut Aatsitassanullu Ataatsimiititaliap

siunnersuutip aappassaaneerineqarneranut

ILASSUTITUT ISUMALIUTISSIISUTAA

Ataatsimiititaliap suliarinninnermini ilaasortarai:

Inatsisartunut ilaasortaq Mariane Paviasen, Inuit Ataqtigiit, siulittaasoq
Inatsisartunut ilaasortaq Aqqalu Jerimiassen, Atassut, siulittaasup tullia
Inatsisartunut ilaasortaq Lars Poulsen, Siumut
Inatsisartunut ilaasortaq Adam Kristensen, Inuit Ataqtigiit
Inatsisartunut ilaasortaq Hans Aronsen, Inuit Ataqtigiit
Inatsisartunut ilaasortaq Dines Mikaelson, Siumut
Inatsisartunut ilaasortaq Pele Broberg, Naleraq

UPA2023-mi 23. maaji aappassaaneerinninnerup kingorna siunnersuut ataatsimiititaliamit misissorneqarpoq.

1. Siunnersuutip tunuliaqutaa, siunertaa imarisaalu

Siunnersuutip tunuliaqutaanut, siunertaanut imarisaanullu tunngatillugu siunnersuutip aappassaaneerineqarnissaanut ataatsimiititaliap nalinginnaasumik isumaliutissiissutaa innersuusutigineqarpoq.

2. Inatsisartuni siunnersuummik siullermeerinninneq

Siullermeerinninnermi immikkoortup naammassillugu suliarinissaa Inatsisartunit angumerineqanngilaq, inatsisissatulli siunnersuut Inuussutissarsiornermut Aatsitassanullu Ataatsimiititaliamit suliarineqaqqittussanngorluni innersuunneqarpoq. Ataatsimiititaliap ilassutitut isumaliutissiissuteqareernerani siunnersuummik aappassaaneerinninneq nanginneqassaaq. Immikkoortup aappassaaneerineqarnerata qaqugu nanginneqarnissaa ataatsimiititaliamit aalajangiiffigineqassasoq tassunga atattillugu Inatsisartut Siulittaasuata kissaatigaa. Tamatuma kingorna ataatsimiititaliap tamanna pillugu aalajangiinera Inatsisartut Siulittaasoqarfiannut nalunaarutigineqassaaq.

3. Aatsitassanut Inatsisillu Atuutsinneqarnerannut Naalakkersuisup siunersiorneqarnera

Suliarinninnini nangillugu ataatsimiititaliap Aatsitassanut Inatsisillu Atuutsinneqarnerannut Naalakkersuisoq aggersarparaa. Siunersiuineq sisamangornermi 25. maaji ingerlanneqarpoq. Ataatsimiititaliap apeqqutai Naalakkersuisullu akissutaat ilassutitut isumaliutissiissummut matumunga ilanngussatut ilanngunneqarput.

4. Ataatsimiititaliap siunnersuummik suliarinninnera

Oqaatigineqartutut Aatsitassanut Inatsisillu Atuutsinneqarnerannut Naalakkersuisoq ataatsimiititaliamit siunersiorneqarpoq. Naalakkersuisut siunersiuineri akissutaat ataatsimiititaliamit tusaatissatut tiguneqarput ataatsimiititaliarlu allanik oqaaseqaatissaqanngilaq.

Kiisalu siunnersuummik suliarinninnermini siunnersuummik aappassaaneerinninnerup qaqugu nangeqqinneqarnissaanik apeqqut ataatsimiititaliap isummerfigaa. Aappassaaneerinninnerup ulloq 30. maaji 2023 nangingneqarnissaa siunnersuutigineqassasoq ataatsimiititaliaq aalajangerpoq, tamanalu Inatsisartut Siulittaasoqarfiannut nalunaarutigineqarpoq.

5. Siunnersuutip pisortanut aningaasaqarnikkut allaffissornikkullu kingunerisassai

Ataatsimiititaliap siunnersuummik aappassaaneerinninnissamut nalinginnaasumik isumaliutissiisutaa innersuussutigineqarpoq.

6. Ataatsimiititaliap inassuteqaatai:

Ataatsimiititaliami **amerlanerussuteqartut** Inuit Ataqtigiit aamma Siumup ilaasortaatitaasa siunnersuut pillugu ima oqaaseqaateqarumavoq:

Ataatsimiititaliap siunnersuutip pingajussaaneernissaanut Naalakkersuisut allannguutissatut siunnersuutiniq arlalinnik saqqummiussissasut kaammattuutigaa. Allannguutissatut siunnersuutit aalajangersakkanut matuma kingulianiittunut atuupput:

- Aalajangersagaq siulleq aalajangersakkamut § 128-mut tunngavoq, tassani oqaaseqatigiit siunnersuutigineqartut, siunnersuummik aappassaaneerinninnissamut ataatsimiititaliap isumaliutissiisutaaani allaqqasut, ataatsimiititaliamit aalajangiusimaannarfigineqarput. Sumiifinnik aalajangersimasunik eqqissimatitsineq aammalu killeqarfinnik atuutsitsilernissamik kissaateqarnermut tunngasoq, Naalakkersuisut nalunaarusiorneratigut pinnani Inatsisartut inatsisaat malillugu akuerineqartassasut.
- Allannguutip tullia siunnersuummi aalajangersagaq § 1, imm. 2-mut tunngavoq, tassani oqaatsit ”innuttaasut inooqatigiinnermut, kulturimut, upperisatigut anersaakkullu naleqartitaat ileqqulu” §1 imm. 2-mi (misigissutsinik aallaaveqartoq), aalajangersakkamiit peerneqassapput. Aammattaaq illersorneqarsinnaasumik **innuttaasut peqqissusaannik ajoqusiinnigitsumik** aatsitassarsiornerit ingerlanneqarnissaannut inatsisip imaqarnissaanut Inatsisartut inatsisaannik tunngaveqarsinnaanermik ataatsimiititaliap kissaatini attatiinnarparaa, siunnersuummik aappassaaneerinninnissamut ataatsimiititaliap isumaliutissiisutaa takuuk.
- Kiisalu ataatsimiititaliap Aatsitassanut Inatsisillu Atuutsinneqarnerannut Naalakkersuisumik siunersiuineranit kingullermit aalajangersakkat tallimat qitiutinneqartut, Sulisitsisuniit ernummatitut taaneqartut, uani pineqarput. Ataatsimiititaliap ernummatit taakku tusaatissatut

tiguai aalajangersakkanullu taakkununga kissaatit tallimat taakku inatsisissatut siunnersuummut matumunnga ilanngunneqarnissaat Naalakkersuisunut kaammattuutigalugu. Aalajangersakkani tulliuttuni pineqartuni, aatsitassarsiortunullu ajornanginnerunissaa eqqarsaatigalugu, Naalakkersuisut paragrafinik tulliuttunik allannguissasut ataatsimiititaliap isummani attatiinnarpaa:

- § 35: Naalakkersuisoq akissuteqarpoq: ”Ataatsimiititaliap tamanna kissaatigippagu, piffissamut tusarniaaffiusumut killigititaq sivisunerpaaffissalerlugu aalajangersaanissaq Naalakkersuisut ammaffigaat. Taamaangippat aalajangersagaq allanngortinneqarsinnaavoq, taamaalilluni aalajangersami imm. 1-imi piffissaq tusarniaaffiusussa qullunik 21-nik siviussuseqalersillugu, aammalu imm. 2-mik ilanngussilluni, taanna malillugu piffissaq sivitsorneqarsinnaalluni, aammalu pisuni qanoq ittuni piffissaq sivitsorneqarsinnaanersoq aalajangersakkamut nassuiaatini erseqqissarlugu, taamaalilluni tamatumunnga killissaliussat ersarinnerulersillugit.”
Ataatsimiititaliaq imm. 2-mik ima oqaasertalimmik ilanngussinermik kissaatigarput: Naalakkersuisut pisuni immikkuullarissuni tusarniaaneq annerpaamik ullunik xx-nik sivitsorsinnaagaat.
- § 45: Naalakkersuisoq akissuteqarpoq: ”Ataatsimiititaliap ”ulluinnami aqutsisut” pillugu siunnersuut aalajangiuisimaannassappagu, tamanna malinneqarsinnaavoq. Kisianni nassuiarneqareersumik suleriaaserineqareersumillu, soorlu ”aqutsisut inissisimaffiat”, oqaasertaliinissaq Naalakkersuisut atorumaneruaat.”
Naalakkersuisut oqaasertassatut kissaatigisaannut ataatsimiititaliaq isumaqataavoq.
- § 52: Naalakkersuisoq akissuteqarpoq: ”Siunnersuummi nunaqavissunik sulisoqarnissaq aamma nunaqavissunik pilersuisoqarnissaq pillugu § 52-imut tunngatillugu, tamanna ataatsimiititaliap tungaaniit kissaatigineqarpat, aatsitassanut ikummatisanullu inatsimmi oqaasertaliineq Naalakkersuisut aalajangiuisimaannarsinnaavaat. Taamaalilluni maleruagassat atuuttut ingerlateqqiinnarneqassapput, taakkualu inuussutissarsiortunit ilisimaneqareerput.”
Maleruagassat atuuttut ingerlateqqiinnarneqarnissaannik aatsitassarsiortut kissaatigarnerat naalaassallugu ataatsimiititaliaq aalajangerpoq.
- § 53: Naalakkersuisoq akissuteqarpoq: ”Naalakkersuisut isumaqarput pisortat isertitassaannik inuiaqatigiinnilu ineriartormik mianerinninnissaq, nunani allani suliareqqiinissaq pillugu aalajangiinerni pingaarnertinneqartariaqaraluartoq, taamaattumillu inassutigalugu siunnersuummi saqqummiunneqartumi oqaasertaliineq aalajangiuisimaannarneqassasoq. Kisianni ataatsimiititaliap maannakkut oqaaserta-

liinerup atuuttup aalajangiusimaannarnissaa kissaatigippagu, Naalakkersuisut tamatum misissornissaa piunassuseqarfigaat.”

Maleruagassat atuuttut ingerlateqqiinnarneqarnissaannik aatsitassarsiortut kissaatigarnerat naalaassallugu ataatsimiititaliaq aalajangerpoq.

- § 140: Naalakkersuisoq akissuteqarpoq: ”Naalakkersuisut suliffissuit ernumassuteqarnerat paasilluarpaat. Siunnersuutigineqarpoq aalajangersakkami imm. 2-mik ilanngussisoqassasoq, taanna malillugu Naalakkersuisut imm. 1 malillugu akiliisitsinernik aalajangersaanissaq pillugu aalajangersakkanik erseqqinnerusunik aalajangersaassallutik. Taamaalilluni tamanna periarfissanngussanani, kisianni aalajangersagaq malillugu akiliisitsinernik pisussaaffiliisoqarsinnaalernissaanut nalunaarummik atuutsitsilernissamik Naalakkersuisunut pisussaaffiliissalluni.”

Naalakkersuisut oqaasertassatut kissaatigisaannut ataatsimiititaliaq isumaqattaavoq

Tamanna tunngavigalugu ataatsimiititaliamit siuliani kaammattuutigineqartut naapertorlugit Naalakkersuisut pingajussaaneerinninnissamut allannguutissatut siunnersuummik saqqummiussereeranni siunnersuut iluserilikkamisut iluseqarluni **akuersissutigineqassasoq** ataatsimiititaliami **amerlanerussuteqartut** Inuit Ataqtigiit aamma Siumup ilaasortaataaasa inassutigaat.

Ataatsimiititaliap taama oqaaseqaateqarluni isumaliutissiisummilu allassimasutut paasinnilluni siunnersuut aappassaaniigassanngortippaa.

Mariane Paviasen
Siulittaasoq

Aqqalu Jerimiassen
Siulittaasup tullia

Hans Aronsen

Adam Kristensen

Lars Poulsen

Dines Mikaelen

Pele Broberg